

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pa pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 18 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 191.

V Ljubljani, v ponedeljek 24. avgusta 1885.

Letnik XIII.

Kromeriž.

Danes popoldne ob 3. uri klanjala se je čehoslovanska zemlja svojemu vladarju cesarju Francu Jožefu, njegovi zaročnici, cesarici Elizabeti, in cesarjeviču Rudolfu v vsem svojem lesku in blišču. Kar ima Moravska krasnega, dragocenega in veličastnega, vse je položila k nogam svojega vladarja, čegar rodovini je bila vedno zvest zaščit tako v dnevih sreče, kakor tudi v onih tuge in žalosti. Ob treh popoldne sprevedili so v nezasišlanem navdušenju ljubljene vladarja v nadškofijsko letensko palačo, kjer je prostora pripravljenega za sto in petdesetih odličnjakov iz najvišjih cesarskih krogov avstrijskih in ruskih. Kromeriž izvršuje že v drugič jako pomembno nalogo v Avstrijski zgodovini. V viharjih dneha leta 1848, ko je na Dunaji bruhnil plamen revolucije, odprl je Kromeriž gostoljubne svoje vrata cesarju Ferdinandu, okoli kterega se je 15. novembra zbral državni zbor, ki je 2. decembra 1848, po odločitvi cesarja Ferdinanda, tedanjega nadvojvode Franca Jožefa po želji njegovega očeta nadvojvode Franca Karola oklical za cesarja. Zgodovina Kromeriža razteza se pa tudi še mnogo let nazaj v šestnajsto stoletje, kedar so tje kaj zahajali poljski kralji. Tako je prišel leta 1515 kralj Žiga in leta 1523 kralj Ludovik, ktera oba je prav po kraljevo sprejel tedanji škof Stanko Thurzo. Dvesto let pozneje, leta 1748 obiskala je Kromeriž avstrijska cesarica Marija Terezija s svojim soprogom cesarjem Francem na ogled ruskih pomočnikov čet, ki so bile po Hani razstavljene. In že zopet pripelje nam božja previdnost Ruse v plodonosno Hano toda z razločkom, da niso priprosti kozaki, čegar konji bi Moravo pili pod Kromerižem, temveč cesar sam in cesarski dvor z obilnim spremstvom pripeljal se bode jutri t. j. v torek opoldne v starodavni zgodovinsko pomembni Kromeriž.

Dva cesarska dvora lesketala se bota dva dni v veliki rezidenči olomuškega nadškofa kardinala Fürstenberga. Dve državi, sicer tudi v navadnem življenju dobri sosed, utrdili bote iz novega že obstoječe več letno prijateljstvo, ktero je skoraj da celi ostali Evropi kos, in to temveč, ker jima je tretja v zvezi Nemčija. Če tudi se le-ta menda ne bo osobno vdeležila cesarskega shoda v Kromerižu, vsaj telegraf do sedaj o tem molči, bode vendar tudi ona radovoljno pripoznala, kar bote Avstrija in Rusija v Kromerižu sklenili glede ohranjenja javnega miru v Evropi, dokler je namreč taisto pod splošnimi običaji mogoče in glede postopanja ob času, kedar bi šinila žarna iskra v nastavljen sod smodnika, nad kterim še sedaj angelj miru svoje peruti razprostira.

Avstrija se sme pač srečna imenovati, da ima takega zunanjega ministra kakoršen je sedanji grof Kalnoky, kteremu so razmere na Ruskem znane, kakor ne kmalo kteremu. Od kar je on naš zunanji minister, jela se je mržnja poprej med obema državama obstoječa, umikati najprej nekaki vgodni strpljivosti, iz ktere se je pozneje prijateljstvo porodilo. Prijateljstvo med Rusijo in Avstrijo je bilo za poslednjo vedno koristno, da o potrebi molčimo. Obe zvezani po prijateljstvu vgnali ste Napoleona v kozji rog; Avstrija je z rusko pomočjo leta 1849 vkrotila razjarjene Madjare in Bog vé, kaj bi še bilo in koliko časa bila bi še trajala vojska omenjenega leta ko bi ne bilo Kozaki po ogerskih planinah in planjavah pasli svojih konj. Ko so pa pozneje zaslepljeni državniki prišli

pri nas na krmilo in so Rusiji z nehvaležnostjo povračali, kar je ona na podlagi prijateljstva storila za Avstrijo, maščevala se je krivica storjena severni državi britko nad nami. Doživeli smo leto 1859 in ž njim zgubljene bitke na Laškem in leto 1866 na Nemškem. Združeni z Rusi bi znabiti ne bili učakali niti jednega niti družega.

Avstrija brez ruskega prijateljstva na Balkanu niti koraka ne more napraviti, da bi se ne vnela velika evropejska krvava vojska. Ob njenem prijateljstvu ji je pot do egejskega morja odprta, ne da bi se pri tem bilo kaj hudega bati. Giers je to že davno sprevidel in ker ima gledé Balkana Rusija iste težnje kakor Avstrija, le da še v nekoliko višji meri, kajti Rusijo proti jugu na iztočni balkanski strani že staro izročilo sili, skrbela bode sama, da si dobro prijateljstvo z Avstrijo ohrani. Ni še čas, ne za jedno in ne za drugo državo, da bi se jeli pomikati proti egejskemu morju in proti Bosporu, in morda tudi ne bo še tako kmalo prišel, če ga ne bo Turčija sama pospešila. Da se pa to ne zgodi, mora ravno poslednja drugače postopati s kristjani, naseljenimi po stari Srbiji, Albaniji in Macedoniji, kakor postopa sedaj ž njimi. Če pa tega ne bo, potem pa skupno postopanje na Balkanu od strani Avstrije in Rusije ni več daleč, ker ne more biti, če nečete balkanskih držav grozni anarhiji prepustiti. Vsaj mlada Srbija nima še tistega kvasu v sebi, ki bi jo raztegnil do nekdanjih mej silnega Dušanovega cesarstva. Sile, ki jo sedaj razprostrti želé, so vse še predivje, kakor so one v mladem vinu, ki bi sod zamašen razgnale, da bi se razletel na kosce. Če pa že Srbija nima tega kvasu, pa o družih državah niti govora ni.

Kdo drugi toraj, kakor Avstrija na zapadnem in Rusija po iztočnem Balkanu delal bo red v kaosu, ki je v najnovejšem času vedno več tam doli? Pospeševali ga bodo pa po možnosti tudi še Angleži, ki so ravno svojega posebnega poslanca v Carigrad poslali, da bi Turčijo za egiptovske homatije pridobili. Ko se pa Turčija v Egiptu zaplete, potem bo pa gorje balkanskim Slovanom kristjanom, kajti paše in Arnavti jim bodo še jeremena iz kože rezali. Da pa tega kristjani ne bodo trpeli, razume se pač samo po sebi. Dvignili se bodo. Za ta trenotek treba si je pa večkrat seči v roke med prijatelji. To ste storili Avstrija in Rusija vlni v Skiernjivicah, to bote ponovili letos v Kromerižu. Nečemo trditi, da se bo vse tako zgodilo od pike do pike, vendar tak je položaj današnjih političnih in dejanskih razmer v Evropi. Kaj pa bo v Aziji, za to se Avstrija ne bo ravno mnogo več brigala, kakor kolikor bo vsled kake angleške mobilizacije na morji danes ali jutri evropski mir v nevarnosti. In tudi za ta slučaj ponovilo in vtrdilo se bode prijateljstvo med nami in Rusi, po Kromeriškem cesarskem shodu.

Odmevi.

IV.

Ni prav, da bi nejevoljni bili nad božjimi naredbami, to vem; ali vendar si ne morem v svoji nespameti kaj, da bi ne želel včasih videti kako božjo stvar drugačno, kakor je. Zlasti človek mi ne dopade, oni človek, ki se Bogu upira in svojega stvarnika žali. Ko bi meni dano bilo, človeško naravo preurediti, ne vem ali bi se mogel ustavljati skušnjavi, da bi jej vzel prsto voljo. S prsto voljo

človek greši; ako bi je pa ne imel, bi ne bilo greha in človek bi moral spolnovati božjo voljo, kakor je spolnujejo vsa druga bitja, razun človeka. Ako pomislim, kako ljudje Boga žalijo, bi rekel, da je vendar nekoliko preveč pripuščeno tej prosti volji. Pomislimo le, kolik razloček je med človekom, kteremu je duša neumrjoča in človekom, ki o neumrjočnosti neče ničesa vedeti. Ta dva sta si tako nepodobna, kakor dva jetnika, izmed kterih je jeden obsojen za nekaj dni, drugi za celo življenje. Še več: oni, ki pripoznava neumrjočnost je popolnoma drug človek, kakor oni, ki jo tají. Eno pa mora biti resnično, oboje ne in vendar ljudje oboje za resnično imajo; kriva tega je prosta volja. Ali bi ne bilo bolje, da bi ljudje v tem spoznanju, kaj da bo po smrti, ne bili prosti, ampak da bi moral vsak po naravi spoznati in pripoznati resnico? Kajti če je res, da je duša neumrjoča, da bode še živeła, ločivši se od telesa: potem so oni, ki tega ne spoznavajo ali hudobneži, ki zaslužijo hudo kaznen, ali so pa bedaki, zmešanega uma. Kdor bi mislil ali si domišljeval, da je konj ali osel, takega bi gnali v norišnico; tam je veliko takih ljudi, ki mislijo, da so živali. Kdor pa misli, da ima živalsko dušo, n. pr. dušo gorilovo ali pa šimpanzovo — tak pa smé mirno hoditi med drugimi ljudmi. Ali ne mislijo materialisti v resnici, da imajo živalske duše? Saj med njimi in opicami ni bistvenega razločka. Kdor bere Vogt-ove spise, bo videl, da smo — ne ljudje — ampak opice. Človek je samo posebna vrsta opic, kakor je n. pr. lični pudel neka vrsta psov. Seveda pudel, kadar ima lepo jopico, zlat zavrtnik, svojega — človeškega — strežaja, kadar je z gospodo pri isti mizi, ko smé oblizati svojega nežnega gojitelja in dobí celó nemalo poljubov od njega: tedaj pudel neče vedeti, da je pasjega rodú. Ravno tako tudi človek pozabi rad, da je opičnega rodú, ker mu je natora dala nekaj darov več, kakor sestricam opicam. — Tako mislijo nekteri modri ljudje dandanes, ki so sicer zreli ali za norišnico ali pa za kaznilnico, ki pa smejo svobodno tudi drugim ljudem motiti pamet; imenujemo jih materialiste, ker oni marajo samo za materijo ali grudo; za dušo, duhá in kar je nadčutnega, ne maraje. Oni ne marajo imeti duše, ne marajo biti neumrjoči, ne marajo, da bi Bog bil in pravijo, da ga ni. In res so Boga tudi že odstavili, dušo so, kakor sem že rekel, iz človeške spremenili v živalsko in po smrti se njih živalska duša razkadi, kakor dim.

Da imajo materialisti res živalske duše, tega ne vedó samo oni, ampak tudi mi. Oni na pr. pravijo, da zakonske zveze ne smé biti. Kader se dvema poljubi, prideta skupaj in sta skupaj, dokler hočeta; potem pa smeta iti narazen — kakor pri živalih. Največa sreča za človeka materialista je: vživati, t. j. jesti, piti in s sladnostmi se pojiti in tudi dolžnost človeku je vživati, kolikor največ more. Materialisti pravijo, da je norost zatajevati se ali pa hudobija proti natori. Ali ne delajo po teh načelih — tudi živali, ki se zatajujejo, kedar jim gobec zavežeš? Materialist ne časti Boga, ker ga ni. Kolikor do sedaj vem, ga živali tudi ne. Sicer pravimo: pasja vera! pa ta vera menda ni vera materialistov, ali kali?

S tem mislim, da sem nekoliko označil ono vrsto ljudi, ki so udani teoretičnemu in tudi one, ki služijo praktičnemu materializmu, kteri je

škofom pomenljivo „znamenje časa“, kajti med znamenji „stoji visoko na vrhu“. Nič nisem pretiral govoreč o materijalizmu ampak govoril golo resnico. Pa resnica seveda je grozna in ravno zato bi si skoro želeli, da bi Bog ne dopustil ljudem priti v take zmote in zabresti v take hudobije, da bi raje vzel jim prosto voljo. Toda — resnica je dovolj jasna za vsakega, kdor jo išče; Bog jo je zapisal z neizbrisljivimi črkami v pamet in vest našo. Tedaj ni krivda Božja, ako zapremo oči, da luči resnice ne vidimo in zatismo ušesa, da njegovega glasu ne slišimo. Britko in žalostno pa je tako, da je res najbolje, ne premišljevati tega žalostnega znamenja, ki ga nam kažejo dandanašnji materijalisti.

V državnem življenju imamo politične stranke, ki se pripravljajo včasih za prave malenkosti. Stranka pa, ki bi se pripravljala za največje blage in draginje človekove, takih strank nimamo. Shodov imamo — učene in neučene, — da se posvetujejo o društvenih, verskih, državnih, zdravstvenih zadevah. Shodov pa, ki bi to strašno bolezen človeškega rodu, materijalizem, ustavili, nimamo. Za vse je sedanje človeštvo nemarno. Zato leze ono zmirom globočje; materija napreduje, duh je njen sužnik. Pa priti morajo časi, ko bo ta materijalizem krvavo kaznoval človeški rod in bo duh po hudih bojih in po groznem trpljenju zadobil svoje pravice. S takimi načeli, kakor: da le uživati in vedno le uživati je treba, in da to je naša največja sreča, s takimi načeli se mora človeška družba ujesti, mora ugonobiti sama sebe. Priti mora zgodovinski dokaz, djanski dokaz v kaki grozni katastrofi, po katerem se bode človeštvo prepričalo, da je tudi duh del našega bivanja in da je treba živeti tudi po duhu, ne samo po telesu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. avgusta.

Notranje dežele.

Lienbacher se ni še vtrudil v svoji „Salzburger Chronik“ napraviti *katoliškega kluba* zagovarjati in trdi, da bi tak klub nikakor ne bil Slovanom sovražen, že zaradi tega ne, ker bi bil katoliški in konservativen ob enem. Je že prav! Lienbacher je oboje in vendar je lansko leto strupeni svoj žolc nad Slovani izlival potegovajoč se za nemški državni jezik. Slovani tistega Lienbacherja ne bodo nikdar pozabili in mu ravno vsled tega ne morejo verjeti, naj mož še tako zagotavlja, da noče Slovanom napraviti katoliškega kluba do živga. Nič bi ne rekli, če bi ta klub vzel v roke Pater Greuter, mož, ki vse svoje korake in besede vravnava po svojem prepričanju, ktero opira na: „dajte vsakemu svoje in v Avstriji bo takoj mir“. To je mož, ki mu človek takoj zaupa, da ga je le pet minut poslušal. Lienbacherja se pa bojimo, da vsem po pravici povemo. Lansko leto je mož nekoliko odmaknil krinko, kedar bi imel pa svoj lasten klub, s katerim bi sedanji desnici posebno v slovanskih zadevah lahko nagajal, kolikor bi se mu ljubilo, tedaj bi nam pa vse svoje nemške zobe pokazal.

Na vsakem vretenu ob svojem času nitka potee in tudi *c. k. privilegirani severni železnici* se je tako zgodilo. Od sedaj nadalje, če se ji bo sploh še ljubilo pred svojo firmo: „cesar Ferdinandova“ še kak pridevek postavljati, se ta ne bo več glasil „c. kr. privilegirana“, temveč k večem „koncesijonirana“. Cesar Ferdinandova severna železnica morala je vклонiti močni svoj tilnik pod jarm državnega vrhovnega gospodarstva. Od slej nadalje bo konec velikih tarif ondi in konec še marsikakih drugih predprav, ki so ljudi molzle, delničarjem severne železnice pa mošnjice redile, da so jim kar zlate verižice iz njih rastle! Država in sicer ravno tisto ministerstvo grofa Taaffeja določevalo ji bo odslej na dalje tarife na podlagi pogodbe, ki se je letos v državnem zboru obravnavala in sedaj popolnoma dognala, o katerem so mogočnejši severne železnice pred šestimi leti izrekli, da se ž njim ne pogajajo, ker jim je — prepiskavo. Pogajali se res niso ž njim, toda ubogati ga morajo sedaj, ker vlada tako hoče. Od tega bo imela davčna vreča na leto malenkost čistih 12 milijonov dobička, ktere bo od sle na dalje severna železnica v državne blagajnice plačevala, do sedaj so jih pa njeni delničarji med seboj razdelili. Konec je monopola in konec židovskega kraljevanja, pravičnost napravila si je tudi tukaj pot! Odslej nadalje je do podržavljenja le še ugodnega časa počakati treba in severna železnica cepnila bo državi zreli hruški podobna v naročje sama od sebe!

O *današnjem šolstvu* prihajajo tudi iz Morave še vedno pogoste tožbe, da ni tako, kakoršnega so se ondi Čehoslovani pod sedanjo vlado nadjali. Šole so večinoma nemške in je vrh tega med nevednim ljudstvom še popolnoma napačna misel raz-

tresena, da so nemške šole veliko bolje nego česke. Vsled tega se prigladi mnogokrat, da je v enem mestu nemška šola do vrha natlačena, česka pa skoraj praznastoji. Če pogledamo otroke, vidimo da so skoraj sami mladi Čehi, ki skoraj nič, ali pa prav malo nemški umejo. Učitelj, sam hud germanizator si pomaga, kakor vé in zna. Če ne gré z nemškim predavanjem, se pa na česko kljuse spravi in — šajtrga teče naprej. Koliko je pa tak poduk vreden, si vsak lahko na prste izračuna. Nekako tako bode v bodočnosti pri nas. Naš narod je še vedno tako zabiti, da pravi: „Da se bo fant prej nemški naučil, ga bom pa v nemško šolo zapisal“, ne pomisli pa, da se bo ondi slovensko dete nemškega predavanja nevede, toliko naučilo, kolikor teliček na paši.

Rusini se bodo v deželnem zboru tudi še letos imeli boriti za vpeljavo svojega narodnega jezika v ljudske in srednje šole po Gališkem. Zahtevali bodo osnovo paralelke povsod, kjer je za jeden razred vsaj 25 učencev rusinske narodnosti. Poljaki jim mislijo to dovoliti le gledé ljudskih šol. Po srednjih šolah pa se jim taka vpeljava ne zdi umestna, pač pa pravijo, da nimajo prav nič zoper to, če se Rusnjakom ustanovi cela višja gimnazija z rusinskim podučnim jezikom v Přemyslu, kjer je največ rusinskih dijakov.

Vnanje države.

Anglež Drummond Wolf, bo *Turčiji* sree in obist preiskaval, da bi zvedel koliko in za katero ceno da bi bila taista pri volji svojo papirnato vrhovno oblast v dejanji pokazati in z Angleži vred pokvarjeno gospodarstvo in vničevanje Egipta nadaljevati. Angleži so se sami že naveličali ubogo deželo Faraonov odirati, ali pa jo več ne morejo, za to bi jo radi Turkom izročili, češ, sedaj pa še vi pokažite svojo umetnost! Ali more hrom hromega nositi? Turčija naj bi poprej domá pokazala, da zna vrevati državne finance potem še le upa naj si v Egiptu zmedeno štreno v roke vzeti. Če Angleži sami niso nič opravili, temnanj nadjati se je, da bi s Turki v tovaršiji, kaj opravili, ktere nadzorovati mislijo, če se bodo namreč Turki nadzorovati dali! Wolf bo sicer sultana za pravo žilico potipal prijemši ga pri njegovi papirnati vrhovni oblasti, vprašanje je pa pri vsem tem, če se mu Turčin v diplomatiji gladek kakor riba ne bo tako zmuznil, da bo Anglež mislil, da ga za glavo drži, pa mu še rep ne bo ostal v roki. Konečno mu zna pa sultan tudi marsikaj ali pa še celó vse obljubiti, kajti tudi v Carigradu dobro vedó, da obljubiti in mož-beseda biti, je preveč.

Že zadnjič smo pisali o *španjskih zahtevah* po lastnini Karolinskih otokov in smo omenili, da jih izvajajo še iz tistih časov, ko jih je Kolomb učil, kako se jajce na ost postavlja, da stoji. Sedaj oglasila se je slično tudi „Die Post“. Ona pravi: „Karolinski otoki niso v dejanski posesti Španjcev, vendar pa Španjolci mislijo, da imajo nekaj pravice do njih zaradi sosesčine svojih pravih naselbin na Filipinah in Marijanah; dalje, ker so veliko teh otokov našli španjski mornarji in si je španjska vlada mnogokrat prizadevala z raznimi misijoni imenovane otoke pokristjaniti, toda vselej brez kakakega vidnega vspeha. Od teh trditvev je nekaj resničnih n. pr. poslednja. Kar se pa tiče najdbe velikih Karolinov, se mora taista Amerikancem na račun pripisati. Toraj bi tudi edino le Amerika edina pravico imela Nemcem Karoline posedšim ugovarjati. Sicer je pa ta nemška pridobitev, če se taista sploh tako imenovati sme, tako malostna v političnem pomenu, da bi je niti ne omenjali ne, če bi ravno Nemci ne bili, ki so si jo prisvojili. Ali Nemci so že od nekdaj navajeni z malim zadovoljevanjem se, ktero potem po možnosti raztegnejo. Le sedanje nemško cesarstvo pogledajte, pa bode videli, da je res. V 15. stoletju od vse današnje nemške, oziroma pruske slave ni bilo drugzega nego volilna kneževina Braniborska in danes — nemško cesarstvo, ki ima skoraj 45 milijonov prebivalcev. Nemci se povsod ravna po svojem: „wer das kleine nicht ehrt, ist des Grossen nicht werth“. Če tudi je majhen in neznaten začetek, utegne vendar le on kvas postati velikemu nemškemu gibanju v tistem morji, posebno če bi ta pridobitev Amerikancem ne bila všeč. Za te bi se Nemci pač več brigali, kakor pa za Španjole.

Izvirni dopisi.

Iz Boh. Bistrice, 23. avg. (Trije slavnostni dnevi v Bohinju od 14. do 17. avgusta.) Prinesel je sicer že „Slovenec“ popis Bohinsko-Bistriških slovesnost, a več oči več vidi, menda č. čitatelji ne bodo zamerili, če še nekoliko dostavimo. Po velikem mnogoletnem trudu in nedopovedljivem trpljenju došla je letos Bohinjem sreča, da posvečeno imajo prelepo cerkev sv. Nikolaja na Bistrici. Cesar se nekteri celó niso nadejali, storili so jim premil. knez in vladika Jakob. Dospeli so z dvornim kaplanom č. g. J. Šiško v petek v Lesce, kjer so jih sprejeli g. dekan J. Razboršek, ter med slovesnim zvonjenjem in streljanjem z Grada

in na otoku spremili do Bohinjske Bele, kamor sta naproti jim prišla Bohinjska župnika gg. J. Mesar in M. Zarnik. Tu se podajo najprej v cerkev in po prejetem blagoslovu s presv. R. T. v farovž, kjer so domači župnik g. Št. Gnezda nekoliko pogostovali čestito družbo, v kateri sta bila tudi gg. profesorja J. Stiglic iz Zagreba in Fr. Križnar iz Ljubljane. Po primernem obedu se pripeljejo na Nomenj in tu jih naznani krepki strel, na Lepence, kjer jih sprejame dvanajst moških konjikov v narodni obleki s peri in zastavicami ter jahajo pred njimi do Bitenj, in tukaj se jim pokloni občinski zastop z županom na čelu in s požarno stražo in v tem spremstvu dospó do velikega slavoloka pred Bistrico med veličastnim streljanjem in prijetnim zvonjenjem. Tu stopijo vsi z vozov in knezoškof najprej pohvalijo vrle jezdice, kteri so se v vrsti lepo ustavili ob cesti, kar je vsem jako dopadlo in vso svečanost dokaj povzdignilo.

Pri slavoloku pričakujejo trije duhovni v koretljivih gg. domači kaplan J. Golmajer, prof. Josip Maru in dr. J. Svetina, šolska deca z zelenimi vejicami v rokah, pod vodstvom marljive učiteljice g. Fr. Šmitik in veliko ljudstva. Po poklonu ogovori mil. knezoškofa šolska deklica L. Sodija in izročivši jim ličen šopek iz samih planinek (Edelweiss) poklekne z drugimi vred; nato viši pastir vse prijazno pozdravi, blagoslovijo, in sprevod pomika se po olepšanih ulicah med klečečo množico proti cerkvi, kjer jih obredno počastijo Bistriški župnik, spremijo v novo cerkev do velikega altara, kjer nekoliko pomolijo ter se podajo v farovž. Svetinje mučencev ss. Fortunata, Mansvete in Abundija se postavijo med goreče sveče v šotoru pred cerkvijo, in po kratkem oddihljeju gredó mil. knezoškof s stavbenim mojstrom g. Faleschinijem v cerkev, ter jo po vseh prostorih do dobrega ogledajo. Potem omolijo in odpójo duhovni jutranjice in hvalnice ss. mučencev v šotoru, pred katerim domači pevci popevajo svete pesni dolgo v noč, drugi ljudje pobožno molijo in stražijo svetinje do ranega jutra, kedar se pričnó v šotoru sv. maše.

Praznik vnebovzvetja Device Marije in Bohinjem posvečevanje nove cerkve naznanjalo je zjutraj zgoodej soglasno streljanje in zvonjenje. Tri sv. maše obhajale so se na Bitnjah, kjer so hranili se tudi sv. zakramenti, šest služilo se jih je v šotoru pred svetinjami, in po dovršenem posvečenju darovali so mil. knezoškof še veliko pontifikalno mašo s 14 pričujočimi mašniki. Pričelo se je sv. opravilo v veliko Gospodnico ob 8. uri zjutraj in sklenilo ob dveh popoldne. Obredi cerkvenega posvečevanja so sicer veličastni in silno pomenljivi, a tudi zelo dolgi in utrudljivi. Vendar stopijo po opravljenem posvečenju sami viši pastir na prižnico, ter v daljšem ljubeznivem govoru kažejo obilno zbranim vernikom na pr.:

Danes obhajamo god vnebovzvetja preblazene Device Marije. Bila je ona pravi tempelj Božji. Tudi vi ste sozidali Bogu tempelj — lepo cerkev. Komú gré hvala? Najprej Bogu, ki dal vam je dobro misel, da ste se lotili velikega dela. Potem vašemu č. g. župniku, da so se srčno poprijeli in po tolikih nadlogah stanovitno delali do konca. Naposled vam, ki ste neutrudno sodelovali in jih podpirali. Dovršite z zedinjenimi močmi, česar še manjka pri vnanjem, zemeljskem tempelju. A zidajte tudi duhovni tempelj, kteremu temelj je sv. vera. Pri sv. krstu človek postane tempelj Božji, pri sv. birmi se potrdi z darovi sv. Duha. Cerkev je hiša Božja, kjer prejemamo potrebne milosti, je hiša molitve, v upanji raste duhovni tempelj, po ljubezni do Boga in do bližnjega se dovršuje v svetem krščanskem življenju. V ta namen sodelujte z milostmi, ki vam jih daje Bog, da bode cerkev vam tudi vrata nebeska. In to srečo želim vam in vašemu č. g. župniku — tukaj časno in tamkaj večno.

Z ozirom na velike potrebe, v kterih je cerkev še vedno, dovolili so o tej priliki celó ljudsko darovanje. Pri tem opravilu je bil pričujoč tudi svetli knez E. Windischgrätz, kteri je pa pred skupnim obedom odpeljal se s svojim domačim kaplanom na Koroško. — Pri slavnostnem obedu glasile so se razne zdravice; omenim naj le dveh poglavitnih in to g. župnika J. Mesarja, kteri je ta dan obhajal zaslužene radosti, na prevzvišenega duhovnega pastirja, češ, v zgodovino naše cerkve so vpleteni trije škofje. Jernej, ki so z dobrohotnimi opomini zidanje dovolili, Krizostom, kteri so po znani nesreči vso škofijo k darovanju nam na korist povabili, in Jakob, kteri ste jo danes posvetili, kar

ste o tej priliki videli in slišali, ali še boste, mlaji, zastave, zvonjenje, streljanje, popevanje, kresovi, svečave, slavo- in živio-klici — vse vse je dokaz velikega veselja, katero nas o cerkvi in o vaši navzočnosti s hvaležnostjo navdaja, v kateri kličemo: Bog ohrani nam preljubljenega, premilostnega knezoškofa mnoga mnoga leta! — Premil. gosp. vladika so vsi veseli in ginjeni odgovorili na to v smislu svojega duhovnega govora v cerkvi, da zahvaljujejo se predobremu g. župniku, ter njemu in vsem faranom želijo, naj uživajo mnogo let, kar so si v sveti namen postavili, in naj dosežejo po časnih tudi večno srečo — plačilo zasluženosti v nebesih.

Po obedu imeli so g. dekan z asistenco pete litanije vpričo premil. g. knezoškofa in nato je bil sprehod na prosto in to na Bitnjo, kjer je velika podružnica v nekaterih starinskih ostankih jako zanimala višega pastirja. Med večerjo začuje se šumenje pred farovžem, in kaj je bilo? Do 130 mladenčev in moških z lampijoni, 32 brambovcov pa 20 pevcev s svečami in 7 godcev prikoraka, ter popevajo po že priobčenem vsposredu; gostje z prevz. svečenikom poslušajo radostni pri oknih strméč, da je kaj takega mogoče, kaj še, da je resnično v Bohinju. Mej petjem šinejo knezoškof k pevcem, katerim voditelj je bil g. Bernard, jih veseli pohvalijo in — kar je bilo ginljivo, na njih prošnjo klečeče v divni tihoti blagoslovijo. Po slovesni ne predolgi tej čestitki, med katero je bila vsa vas lepo razsvitljena, je gorelo po hribih in gorah do 40 kresov, so blizu cerkve kviško dvigale se umetne rakete, in je z bengaličnim ognjem v raznih barvah pogostoma razsvitljavana bila nova velika cerkev, s posebno svečavo v zvoniku, koračila je vsa omenjena družba po vasi in na to narazen — domú, ter je nastala hvalevredna tihota, ki je vladala celo noč v dokaz, da Bistričani dobro vedó, kako se imajo vršiti duhovske in cerkvene veselice.

V nedeljo zgodaj naznanja spet veličastno streljanje in zvonjenje, da se ima obhajati druga slovesnost v novi cerkvi na Bistrici, to je sveto birmovanje. Služila se je sveta maša na Bitnjah, šest pa se jih je obhajalo na Bistrici pred škofovo, ki se je pričeti imela ob devetih. Od vseh strani so prihajali botri in botre s svojimi birmanci, in ko so v sprevedu po cerkvenih obredih vpeljali škofa v cerkev, in opravili tiho sv. mašo, med katero so lepo peli na koru peveci Bohinjski, prikazali so se viši pastir na leci, ter so v krepki besedi dovršili svoj govor iz prejšnjega dneva o duhovnem tempeljnu na pr.:

Človek postane tempelj Božji pri sv. krstu. A v življenji proti mu mnogo sovražnikov od zunaj in od znotraj. Tedaj potrebuje pomoči, kreposti od zgoraj. Dá se mu v sv. birmi. Ali — kakor se zgodi pri zemeljskem tempeljnu, da se ponesreči, tako se poruši marsikomu tudi duhovni tempelj. In kaj je početi? Z nova zidati. Stori se to v zakramentu sv. pokore, in dovršuje se zedinjenje z Bogom v presv. obhajilu, utrjuje se po sv. maši, v drugih milostih, ktere so na pomoč človeku v nadlogah tega življenja. V ta namen iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo dodano itd.

Kakor prvi, tako je tudi drugi dan cerkev bila prenapolnjena, da je mnogo stalo jih še zunaj. Po pridigi bilo je birmovanje, samo v prostorni cerkvi, v lepo postavljenih vrstah, in birmanih je bilo 353 dečkov in deklic iz Bohinja pa iz nekaterih bližnjih duhovnij. Litanije na Bistrici opravili so g. dr. J. Svetina z asistenco. Premil. knezoškof pa so po obedu, pri katerem se v zdravicah ni pozabilo presv. očeta Leona XIII. — po krstnem imenu — Joahima, ki so ta dan obhajali svoj god, niti presvetlega cesarja Franca Jožefa, ki so potem drugi dan imeli obhajati svoj rojstni god in so skazali se vzlasti dobrotnik nesrečnim Bohinjcem, v spremstvu nekaterih gospodov, mej kterimi so bili poleg že imenovanih tudi preč. g. kanonik dr. Janez Kulavie, obiskali Srednjo Vas.

Tudi ta dolina je bila vsa v praznični opravi in povsod so med zvonjenjem in streljanjem ljudje na kolenih sprejemali prevzvišenega apostolskega naslednika. Pod farno cerkvijo jih pričakujejo s šolsko mladino in s premnogim ljudstvom župnik g. M. Zarnik v cerkveni obleki, peljejo slovesno v cerkev, kjer opravijo pred izpostavljenim presv. R. Telesom litanije in po blagoslovu pospremijo v sprevedu v farovž. Ljudje se razidejo, škof pa ogledajo farno poslopje z okolico, in pristojno pogostovani z vso družbo peljejo se po dolini dalje proti jezeru, in ogledajo cerkev sv. Pavla, na stari fužini največo

ondotno sirarijo, pri jezeru cerkev sv. Janeza, ktera jih je jako zanimala po starinski svoji obliki in opravi. Posebno razveselilo je vse in vzlasti višega pastirja živahno narodno petje, s kterim so spremljevali jih po vaseh ljudje pred in za njimi gredoči.

Kedar se od jezera pripelje častita družba s knezoškofo, bila je Bistrica zopet mično razsvitljena. Tudi po drugih vaseh so poleg mladik, vencev, okrašenih znamenj, pomenljivih napisov gorele sveče po oknih o tej priliki.

Tretji dan — ponedeljek — nameri se vsa družba s premilostnim knezoškofo k Savici. Služilo se je šest maš in ob šestih darovali so vladika presv. daritev, o kateri se je na koru čedno pelo. Z vozov podá se na Bohinjskem jezeru vsa družba v dve ladiji, kterih prvo lepo ozaljšano, krmita dva Bohinjska korenjaka v narodni opravi ter jo vodi gojzdarski nadzornik g. Goričnik, kateri knezoškofo in drugim razlaga marsiktere stvari. Milo je bilo poslušati zvonjenje iz cerkvice sv. Janeza in sv. Duha, veličastno pa streljanje na treh straneh, ter opazovati mogočno, tolikrat ponavljano odmevanje po skalnatih gorah. Pred družbo dospeli so presvetli knez prvi do Savice, koračili celó do slapa, pohiteli ob strani lahkih nog kakor srnjak tudi nadenj, in da niso imeli gotovega opravila drugi dan, obiskali bi bili še ta dan sedmera jezera nad Savico. Slastno pa je dišala vsej družbi poštena jedaja in pijača, ktere so v obilnosti preskrbeli jej gostoljubni župnik Bistriški s Srenjskim župnikom vred. Tudi tu pri Savici se je glasila nektera zdravica, in svetovalo se je, naj se v spomin tega slavnega obiskanja postavi ondi dostojno kamenito znamenje; vsaj nikdo ne pomni, da bi kak knezoškof in to v duhovenski opravi bil kedaj pri njej. Ranjki Celovski in sedanji Mariborski sta sicer bila pred nekterimi leti v Bohinju, ali po jezeru le do cerkve sv. Duha, ktero je tudi današnja družba ogledala. Med to potjo smo občudovali umetni iz železnega dratú napravljene tir, po kterem se težki hlodi ali žaganci plazijo iz višave nad strmimi prepadi v nižavo in nazaj zopet do strmih višin. Kakor v tej stroki, tako se tudi v drugih razodeva velik napredek v Bohinju.

Le prenašlo je tekel čas, da po dovršenem tem radostnem potovanju in prijaznem pogostovanju na Bistrici poslovili so se preljubljeni viši pastir, kateri so obema gospodoma župnikoma, Srenjskemu in Bistriškemu, zahvaljevali za sprelepi sprejem in zatrjevali vsem Bohinjcem, da jim ostane v veselem spominu velika cerkev sv. Nikolaja, blagoslovjena v dan njihovega škofovskega posvečenja, prva, ktero so v škofiji Ljubljanski sami posvetili na veliko Gospodnico v Bohinju. O petih popoldne obiščejo v cerkvenem sprevedu presv. R. Telo, in nato jih spremita oba gospoda Bohinjska župnika z nekterimi drugimi duhovni do konca zadnje vasi — iz Nomenja — in hitri voz, kakor je „Slovenec“ že povedal, srečno dovede preljubljenega višega pastirja mimo Bleda v Lesce in odtod v Ljubljano.

To so ti trije slavnostni dnevi v Bohinju, kakoršnih ni bilo dotlej in jih sedanji rod ne doživi več. Pred in potlej je deževalo, a te dni vladalo je najlepše vreme, da se je vsled tega večkrat slišalo: Bog ima Bohinjce rad. Pa ga menda tudi ni človeka, ki ne bi iz srca privoščil te radosti toliko skušanemu župniku Bistriškemu, preč. g. J. Mesarju, in njegovim ljubljanim Bohinjcem, da so po tolikem trpljenju uživali nekoliko veselja.

Kar je svečanost jako povzdignilo, je to, da je o tolicih praznikih v ta svetu odmaknjeni kraj došlo vendar toliko mašnikov. Bilo jih je oba praznika po petnajst in tretji dan s premilim knezoškofo še devet. Razun že omenjenih počastili so vsaj deloma praznovanje gospodje Pakiž, Bulovec, Jamnik iz Sorice, Zarl in Kravanja iz naškošije Goriške. Ker je došel domú g. M. Dobravec iz Tržaške, in obiskal kraj g. A. Fischhaber iz Dunajske, bili so iz peterih škofij svečeniki deležni te slavnosti. Vzlasti ginjen je prečastni kanonik Stiglic iz Zagreba, pričujoč pri vsej svečanosti, čestital naposled prevzvišenemu knezoškofo o tako dobrem narodu in duhovenstvu, nam pa o preljubeznjivem vladiki, češ, mnogo, mnogo tega, kar sem videl in čul, čem porabiti v nauku svojem, v duhovskem pastirstvu, ter kazati Hrvatom v spodbudo in posnemanje.

Kakor je nova cerkev Bistriška veličastna, tako je lep prostor pred njo in pred farovžem. Mogočno je vihrala iz stolpa velika zastava papeževa, ob desni

cesarska in ob levi narodna, za red in olepšavo o tej svečanosti se je največ trudil srenjski tajnik g. J. Ravhekar. Zastav si je srenja v ta namen preskrbelo do 200, med njimi 100 po 10 metrov dolgih; drugih bilo je nad 150. Mlajev večih in manjših brez števila; vzlasti velika do 20 sežnjev in lepo ozaljšana sta kipela v nebo na Bistrici v gornji in spodnji vasi, ter štirje ob pokopališču pri farni cerkvi, ki so jih iz raznih vasi postavili vrli mladenči Bohinjski. Med slavaloki so ponašali se vzlasti trije: pred vasjo, v vasi pri prvi hiši iz železnih piramid z liro na vrhu, in pred cerkvijo. Znamenitni so bili tudi napisi, izmed kterih naj navedejo se tukaj le oni na Bistrici. Na slavaloku pred vasjo na prednji in nasprotni strani: Svetega Miklavža fara cela — Tvojega prihoda je vesela. — Preljubljenemu Vladiki svojemu — Ves Bohinjski dol vdanost in hvalo. V vasi: Naj stresa grom neba obok — Bohinjec veren Tvoj otrok. — Hvala naša Ti velika — Hrani nam spomin Vladika. — Pred cerkvijo: Slava Ti, ki prideš k nam — Da posvetiš Božji hram. — Za vero vedno bomo stali — Kerščanskih se načel držali itd.

Na to so merili viši duhovni pastir v svojih ogovorih, naj zidajo sedaj Bohinjci duhovni tempelj tem zvestejše, kar so obetali o nesreči svoji in sedaj o cerkvenem posvečevanju. Na to naj merijo duhovni pastirji vsi stanovitno, in v ta namen pomoz jim — Bog!

Slovenci v zlati Pragi.

(Dalje.)

Za Eckertom dvigne se Hribar in v lepi besedi slika krasoto slovanskega sveta. Od Črnogore do Urala, od Balkana do Triglava odmeva slovanska beseda, prebiva narod slovanski, ki naše pesni prepeva. Krasna je naša slovanska domovina, krasna je česka domovina in krasna so domovja vseh drugih ostalih slovanskih rodov. Krasna in velika je skupna domovina naša, tako velika, da bi pet dni z brzovlakom potrebovali hoteči preleteti jo! Tako velika, da skoraj solnce na nji ne zahaja. Slovenci, Hrvatje in Čehi sošli smo se, da bi vtrdili bratovsko vez, da bi si segli v roke na vzajemnost, da bi se bolj natančno spoznali. Ti trije narodi so prvi bojevali za slovansko idejo. Zato dvignem kozarec z vročo željo, da nam Bog poživi veliko našo slovansko domovino, da jedna pesem doni od Črnogore do Urala, od Balkana do Triglava!“ „Výborně! Živili! Na zdar!“ zavriščali so po dvorani brez konca in kraja, pevec pa so zopet vdarili s svojim krasnim „Živi, živi, živi!“

Sedaj cela dvorana zahteva in kliče navzočega českega pisatelja g. Legota, kateri se takoj oglasi v slovenskem jeziku:

„Prvokrat je to, da slovenski narod svoje sinove pošilja s slavnim sporočilom k nam. Dobro poznamo, po kaj ste prišli. Bratovska ljubezen je, ki Vas je k nam pripeljala. Jasni so dnevi, ki so slovenskemu in českemu narodu napočili.“

Dva brata sta se našla, brata po krvi in duhu. Brat je brata iskal tisoč let in ga je našel. Kako da ga je sprejel in o čem sta se razgovarjala, bota oba v bodočnosti še pomnila. Razgovarjali smo se o ubogi vdovi, zapuščenih, o materi tolikih sirot, ktera je tolikanj hudega in nič dobrega okusila. Razgovarjali smo se o moči ljubezni in kako da je vsem sirotam nujno potreba, da bi se bratsko ljubili, podpirali in sami sebi pomagali. Bratje, srea českega naroda so Vam odprta. Vanje se ozrite in slovansko ljubezen bote ondi videli. To slovansko ljubezen sprejmite od nas, vzemite jo s seboj ter jo razširjajte po vseh krajih krasne svoje očetnjave; razsipajte je v srea mladini in starim in vsem povejte, da slovenski narod ni zapuščen narod, povejte jim, da ste mu v Čedah našli brate, drage brate! Naj živi toraj vzajemna ljubezen!“ Gromoviti „Živili“ sledil je navdušenemu govoru plemenitega Lego-ja.

Tudi Praški „Sokol“ ni pozabil došlih gostov. V imenu njegovem prijel je za kupo dr. Hrdlička, rekoč: „Dragi bratje! V imenu Praškega „Sokola“ dvignem kupo na zdravje dragih in zvestih „Sokolov“ jugoslovanskih, ki so prileteli na obrežje naše Veltave srebrno-peneče se; naj sprejemajo zopetno naše zatrjevanje, da je naša ljubezen do ljubljanih bratov nespremenljiva in nevenljiva. Prileteli ste vrli „Sokoli“ iz solnčnih pokrajin semkaj, da sprejmete naše uverjenje, da pazno opazujemo vsak korak,

ki ga storite v boji narodnem za svoja sveta prava. „Sokolska“ ideja, ki se je pri nas spočela, vkoreninila se je tudi pri Vas in tolikaj trdneja postala je vez, ki nas veže na veke. „Sokolstvo“ Vaše ima častno nalogo, med narodom širiti narodno zavest, narodni ponos in pravo ljubezen do domovine! Bog Vam daj obilno požrtovalnosti, vstrajnosti in kreposti. Da se to zgodi, sem prepričan in Vam končno zakličen sokolski: „Na zdravje!“ Zopet dolgotrajno ploskanje in „Živili!“

Profesor Bradaška, ravnatelj Zagrebške gimnazije pravi: „Besedo Vam hočem spregovoriti iz življenja. Rojen Slovenec, dovršil sem modroslovje na Dunaji. Dokončavši študije, želel sem si na vso moč postati učitelj v svojem narodu, kamor me je sree močno vleklo. Obrnil sem se do odločilne osebe s tem namenom, a reklo se mi je: „Nikdar! Vas domačinov ne bomo dajali nikdar na Kranjsko; dali Vas bomo v Sibirij, Černovice ali kamor si boš, a nikdar pa ne v Ljubljano.“ To mi je bil povod, da sem se obrnil do prijatelja na Hrvaškem. Postal sem suplent v Zagrebu. Svojemu narodnemu čutstvu se med Hrvati nisem nikdar izneveril. Rad bi bil šel domú, pa me niso pustili. Zato pa sem hotel biti med najbližnjimi našimi brati, med Hrvati. Slovenec in Hrvat! To ste Vam najbližnji stopinji v sorodstvu slovanskem. Vkljub temu morali ste se razdeliti. Tisti, ki so se skupno proti Turku borili, morali so se raztrgati. Kjer koli bili so Hrvati, bili so tudi Slovenci v tadanji dobi. Stoprav leta 1848 razdelila nas je ustava. V absolutizmu bili smo že zopet združeni. Ustavna era ločila nas je za-se. Sedaj smo ločeni in vendar združeni, kajti potrebujemo drug drugega v prvi vrsti. Tukaj velja: Kar je Bog združil naj človek ne loči! Kakor bratje prišli smo tudi k Čehom skupaj. S Slovenci združili so se tudi Hrvati in tukaj sedaj spletamo vez z brati Čehi, ktere naj človek ne loči, kajti Bog jo je sklenil. V tem trdnem prepričanju, da kar je po naravi že jedno, ostane jedno, napijem bratskemu narodu hrvaškemu in zvezi z njim!“

Naši pevci so se zopet oglasili s primerno zdravico.

Vrednik g. Toužimski se oglasi: „Dragi prijatelji in bratje! Prihod Vaš v Prago ima svoj globoki pomen. Že davno čutimo jedno in isto, da smo Slovani, od kar smo sploh čutiti jeli. Jedna ljubezen nas živi in jedne barve imamo nad seboj; rudeča znači jedno in tisto bratovsko kri, modra sinje nebo nad nami razpenjajoče se, bela pa jasen cilj, do ktere ga nam je priti. Vaš prihod označuje pa že korak dalje, korak napravljen do cilja, do zvršetka in to na podlagi idej vsečastivrednega starčka Matije Majarja, ktere ga preslavljam. Velike ideje so, za ktere je delal in se trudil, katerim je posvetil celo svoje življenje, krasne sanje mladih let, moške moči in delo starih dni. To so Vam ideje, v kterih je samega sebe pozabil, a ga razveseljuje sedaj na njegova stara leta. On je mož po geslu jednega velikega Čeha, očeta „Sokolov“, Henrika Fügnerja, ki ni poznal „ne dobička, ne slave!“ Majar po tem geslu živeč, živel je med nami popolnoma nepoznan. Drag gost naš napil je časnikarstvu kot velesili. Ali kaj bi bilo časnikarstvo brez idej? Le tedaj je močno in le tedaj v resnici velemo, kedar se bojuje za ideje, in služi idejam. Ideja je tista moč, ki vstvarja in se bori, ona je tista sila, ktera velesile rodi! Ponosni smemo biti na to, da smo v službi idej. To je tolažba v dobi boja in tudi porok našega viteštva. In velike ideje Majarjeve: spoznavanje samega sebe, zedinjenje, skupni napor, obramba narodnega življenja, napredek in svoboda, to so Vam ideje česke publicistike in ravno tako naroda českega, kakor slovenskega. In tem idejam, idejam Majarjevim velja moja napitnica! Živili!“

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Duhovne vaje.) Danes ob 5. uri začele so se duhovne vaje v Alojzijevejšči. Oglasilo se je menda nekaj čez 60 gospodov. Vodil bode vaje preč. gosp. o. H. Noldin, jezuit in vodja bogoslovskega zavoda v Inomostu.

(Zastopniki [gwardjani] kapucinskih samostanov) naše provincije so imeli svoj shod ali kapitelj pretečeni torek 18. avgusta. Vsake tri leta namreč volijo si vodstvo in takrat se vrše tudi prestave; letos so imeli taki shod v Lipnici na zgornjem Štajerskem.

Za provincijala izvoljen je bil z večino glasov č. g. o. Rafael Oblak, Slovenec rojen v Škofji Loki, prejšnji provincijal o. Ferdinand postane prokurator provincije. Za svetovalec, defintorje, določeni so: 1. Lovrene Mosar, Tirolec; 2. Bonifacij Šweinzger, Štajarec; 3. Konstantin Škodnik, goriški Slovenec; 4. Friderik Inglič, rojen v Škofji Loki. Tako imajo letos Slovenci večino v vodstvu. — Ob enem so prestavljeni sledeči mašniki: Iz Krškega gré o. Aleksander v Celje, iz Murava o. Honorij v Šwamberg za vikarja, iz Murava o. Joahim v Hartberg, iz Celoveca o. Gelazij v Gorico za gwardjana, iz Celoveca o. Matevž v Lipnico (Leibnitz), iz Hartberga o. Hyeronim v Murav za gwardjana, iz Hartberga o. Severin v Murav, iz Škofje Loke o. Jakob v Celje za vikarja, iz Šwamberga o. Gottfried v Wolfsberg za gwardjana, iz Gorice o. Otokar v Krško za vikarja, iz Celja o. Ladislav v Celovec za vikarja, iz Wolfsberga o. Rihard v Hartberg za gwardjana, iz Wolfsberga gré o. Irinč v Škofjo Loko, o. Adalbert postane ravno tam vikar.

(Cesaričinja Štefanija) popelje se še le danes zvečer ob 6. uri 10 minut skozi Ljubljano v Miramar. Sobotna dotična novica je bila za dva dni prehitra.

(Nadvojvoda Rainer) vrhovni nadzornik brambovski pripelje se v Ljubljano menda 6. septembra na ogled tukajšnih brambovskih batalijonov št. 24 in 25. Iz Ljubljane popelje se nadvojvoda v Celovec, kamor pride ob malem Šmarnu cesar sam.

(Iz Prage) došli romarji ne morejo zadosti prehlaliti gostoljubnosti in velikanskega sprejema, ki so jim ga Čehi posebno v Pragi napravili. Čehi so obljubili, da napravijo prihodnje leto poseben vlak v Ljubljano.

(Dnevni red javne seje mestnega odbora), ktera bode v torek 25. avgusta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanilo prvosedstva. — II. Poročilo pravnega s finančnim združenega odseka gledé prostora, ki je mestu na ponudbo pred Rudolfinom. — III. Stavbinskega odseka poročilo: a) o kranjskega deželne odbora prošnji gledé izpeljave vode iz Rudolfinu pod Tržaško in Franc-Josipovo cesto v mestni kanal v Slonovih ulicah; b) o popravilu ceste na grad pri sv. Florijanu; c) o napravi ograj in korit na živinskem trgu; d) o vspuhu pismene dražbe za gradenje kanala v kolodvorskih in parnih ulicah. — IV. Policijskega odseka poročilo o pritožbi hišnega gospodarja Kolnika zoper naloženi pasji davek in globo. — V. Poročilo s finančnim odsekom združenega odseka za olepšanje mesta o prošnji Janeza Ederja za dovoljenje gledé gradnje ledenice po ameriskem sistemu pri Švicariji pod Tivoli. — Potem tajna seja.

(Družba Ljubljanskih strelcev) napravila je včeraj slavnostno streljanje na čast cesarjevega rojstnega dne. Iz tega namena je bilo strelišče pod Rožnikom okrašeno z zastavami, cvetjem in zelenjem.

(Iz Križevega poleg Kostanjevice) se nam piše: Zabilježiti Vam imam vendar enkrat veselo novico, dobili smo namreč tako zelo zaželjeno pošto, ktere smo tako močno in željno pričakovali. Prosili smo že parkrat, a spodletelo nam je, in da se nam je posrečilo tretjič, se imamo v prvi vrsti zahvaliti okr. glavarju Krškemu, g. Weigleinu, kteri je kakor pri drugih prilikah tudi tukaj nam radovoljno šel na roko, kakor tudi deželnemu predsedniku gosp. Winklerju, za kar jima bode gotovo ne samo cela občina, ampak tudi okolica srčno hvaležna.

(Nadvojvoda Štefan), brat španske kraljice Kristine in c. kr. korvetni kapitan pri naši c. kr. vojni mornarici, kupil si je v Velem Selu (Lussin grande) v adrijskem morju palačo, ktero si je predelal v svoj dvorni grad. Ondašnji prebivalci ga hvalijo, da je priljuden in gostoljuben gospod in raje prebiva med prostim ljudstvom, nego v krasnih palačah po hrumečih mestih. Priprosto opravljen šeta po mestu, kratkočasi se pa na vrtu med evetjem s tiči, kterih ima prav veliko in raznovrstnih.

(Profesor Jagič), rodem Hrvat in jeden največjih slovanskih učenjakov, profesor na Ruskem, potuje s svojo družino po Avstriji. Minoli teden bil je v Ljubljani in v Trstu. Dunajska vlada si mnogo prizadeva, da bi ga na Dunajsko univerzo zvalila.

(Pomiloščen je) zavrtni morilec Fr. Fekonja od smrtne kazni in mu je najvišji sodni dvor taisto spremenil v 18letno ječo. Fekonja je bil v Celji na smrt obsojen.

(Prva hrvaška paralelka) osnuje se menda letos na Pazinski gimnaziji v I. razredu; vsaj tako je ukazalo ministerstvo za nauk in bogočastje. Kakor čujemo, se temu deželni šolski svet protivi! Radovedni smo, kdo bo ostal gospodar, ali minister ali predsednik deželne šolskega sveta v tej zadevi!

(O nemški skrajšani lokalni pisavi) se nam piše, da je lansko leto zopet izšla knjiga na Nemškem, kakor že pred par leti preje, ki skuša skrajšane slovanske črke tudi v nemščino prestaviti. Kaj tedaj, če jo tudi Slovenci za Nemece in njim na ljubav rabiti hočejo! Morda gospod, ki je knjigo bral, dalje poroča o tem? Sicer pa trdijo, da se skrajšavno brez dovoljenja lahko piše, vendar pa da bo reč končana, se naj dovoljenje prosi. Pri nas na Kranjskem, kakor imenik duhovnikov latinski, ki Štajercem dopada, pravi, se dajo slovenske imena lokalne tudi v vse druge jezike staviti; ostalo je še par večih krajev, ki imajo še prvo staro obliko, pa tudi te, kakor slišimo bodo skušali ali zboljšati ali pa spremeniti s slovenskimi. Vsakemu svoje!

Telegrami.

Dunaj, 24. avgusta. Cesarjevič odpotoval je s svojim spremstvom ob 11. dopoldne v Kromeriž, ruski zastopnik Lobanov s spremstvom pa četrte ure pozneje.

Dunaj, 24. avgusta. Cesar je čestital Schmerlingu ob priliki njegovega rojstnega dne telegrafično v jako laskavih besedah. Zagotavljal ga je svoje cesarske hvaležnosti za zvestobo in vdanost. Ministerski predsednik čestital je Schmerlingu v lastnem in v imenu tovarišev ministrov. Ob enem mu je izročil častitko uradnikov iz ministerstva notranjih zadev, kterim je bil Schmerling jako spoštovan načelnik.

Kromeriž, 24. avgusta. Generalni intendant Hoffmann povabil je navzoče zastopnike umetnosti, domačih in inostranskih časnikov (do sedaj 38), ministre, višje uradnike in druge ustanovnike na čaj danes zvečer ob 9. uri na strelišče. Promet z mestom se ni prav nič spremenil, le slavalostni prostori v gradu so odločeni. Redarstvo se drži strogo svojih predpisov gledé ptujcev. Do sedaj še ni bilo nobenega nereda. Mestne postopače, pijance in šnopsarje so pa zaprli.

Zahvala.

Kanonik, državni in deželni poslanec, preč. gosp. Karol Klun, je tukajšnji šoli daroval pred kratkim dve prav lepi leseni britki marti in zdaj zopet dve prekrasni blizo meter visoki podobi Nj. Velikanstva cesarja in cesarice v zlatem okvirju. Za velike in blagodušne darove se s tem po dolžnosti v svojem in šolske mladine imenu preblagemu dobrotniku in prijatelju šole najtoplejšje in prisrčniše zahvaljujem.

Dolenja vas, 22. avgusta 1885.

Anton Ozimek,
šolski vodja.

Umrli so:

21. avgusta. Helena Kalan, gostija, 73 let, Karlovska cesta št. 7, prsna vodenica. — Ljudmila Eisert, galanterijskega bukoveza žena, 42 let, Selenburgove ulice št. 6, Carcinoma uteri.

V bolnišnici:

21. avgusta. Janez Šetina, dninar, 56 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 80	kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	83 " 50	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 85	"
Papirna renta, davka prosta	99 " 85	"
Akcije avstr.-ogerske banke	872 " —	"
Kreditne akcije	285 " 75	"
London	124 " 60	"
Srebro	— " —	"
Francoski napoleond.	9 " 89	"
Ces. cekini	5 " 90	"
Nemške marke	61 " 20	"

Umetne

(31)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.